

Een psychiatrisch ziekenhuis als healing environment

Atelier PRO en Vakwerk Architecten werkten in opdracht van het Universitair Medisch Centrum Groningen aan een nieuwe psychiatrische afdeling. In het gebouw moesten naast zorg ook onderwijs en onderzoek een plek krijgen; daarbij is het belangrijk dat patiënten zo min mogelijk het gevoel hebben dat ze in een psychiatrisch ziekenhuis verblijven én dat ze in verbinding blijven met de maatschappij. In ons ontwerp spelen drie uitgangspunten daarom een centrale rol: dat mensen wakker worden met de zon; dat ze omringd worden door betekenisvolle ruimtes, en dat ze zoveel mogelijk normaliteit ervaren.

De kliniek: architectuur met een flexibele, open opzet

De begane grond van de kliniek biedt, samen met de verbindingsvleugels, ruimte voor de dagbehandeling en bewegings-, kunst- en arbeidstherapie; de patiëntenkamers met hun bijbehorende woonkamers bevinden zich op de twee verdiepingen daarboven; daarbij is gekozen voor een flexibele scheiding tussen de open en de gesloten afdelingen. Ook ligt de gesloten afdeling voor jongere patiënten op de eerste verdieping, vanwaar uit toegang is tot een grote daktuin, terwijl oudere en minder mobiele patiënten op de verdieping daarboven verblijven, met beschikking over een dakterras.

Centrale hal

Een met zorg ontworpen High Intensive Care

Tussen de gesloten afdelingen ligt de HIC (High Intensive Care, vroeger bekend als de isoleercel). Ook deze HIC, een plek waar mensen alleen in uiterste nood terecht komen en die van zichzelf een hoog institutioneel karakter heeft, beschikt hier over een woonkamerdeel, over ramen met uitzicht naar buiten en – en dat is heel bijzonder – over een klein dakterras; ook kozen we bewust voor een houtlook vloer, een zachtgetinte blauwe wand en verstelbaar licht. Het nieuwe UCP is zo opgezet dat we er het liefst voor zouden willen zorgen dat de HIC altijd leeg staat, maar als het toch nodig is, dan is ook dit een huiselijke plek.

De polikliniek: uitzicht op het ziekenhuis

De polikliniek ligt bewust juist aan de ziekenhuiskant, naast Centraal Medisch Complex van het UMCG. Hier zijn patiënten, of ze nu vanuit de kliniek komen of van buitenaf, alleen voor een kortstondig bezoek – voor één-op-één therapie met hun behandelaar, of voor groepstherapie. Dit zijn naar binnen gekeerde activiteiten, en daarom is het ook minder storend dat deze vleugel uitzicht heeft op de ‘ziekenhuiswereld’ – want mensen beleven het uitzicht hier minder. De therapiekamers zijn ontworpen als fijne, warme, maar neutrale ruimtes met veel daglicht. Bij binnenkomst in de polikliniek, in het atrium met haar vele planten, worden mensen verwelkomd door een zee van daglicht en een doorkijk naar de groene patio; de plekken waar mensen moeten wachten hebben dus wél een sterke ruimtelijke beleving.

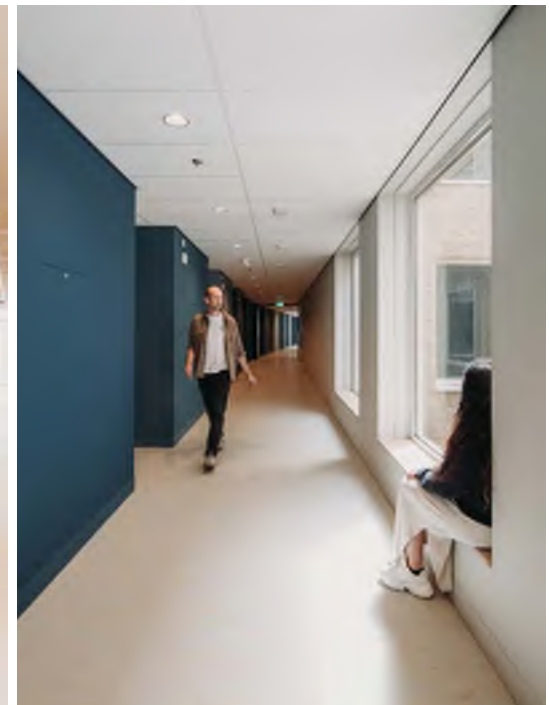
Kunstwerk ‘De Tuin van de Kunstenaar’ op de wand van de kloostergangen.

Verspringende atrium met de grote glaspartijen zorgen voor natuurlijk licht en doorkijkjes.

In het hele UCP hebben we passende kleuren gebruikt die passen bij de aard van de ruimte.

De woonkamer zorgt voor normaliteit en een huiselijke sfeer.

In de behandelkamers is gebruik gemaakt van rustgevende kleuren, met zicht op de binnentuin.

De patiëntenkamers in het UCP hebben allemaal ochtendlicht, zodat mensen, als ze wakker worden, in hun vensterbank kunnen zitten met de zon op hun gezicht. Ook zijn de vensterbanken zo ontworpen dat ze breed genoeg zijn om gebruikt te worden voor 'rooming-in', zodat partners en familieleden kunnen blijven slapen als dat nodig is – een unicum in de psychiatrische zorg.

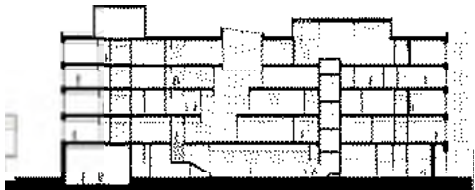
Het nieuwe UCP is een vriendelijke thuisomgeving voor patiënten en personeel.

In de gangen zijn zitnissen ontworpen die een leuke, informele plek bieden om te lezen of elkaar te ontmoeten.

De patiëntenkamers bieden uitzicht op de woonwijk, zodat de vaak kwetsbare patiënten van het UCP in een omgeving verblijven waar ze – op afstand – toch verbonden blijven met het dagelijks leven.

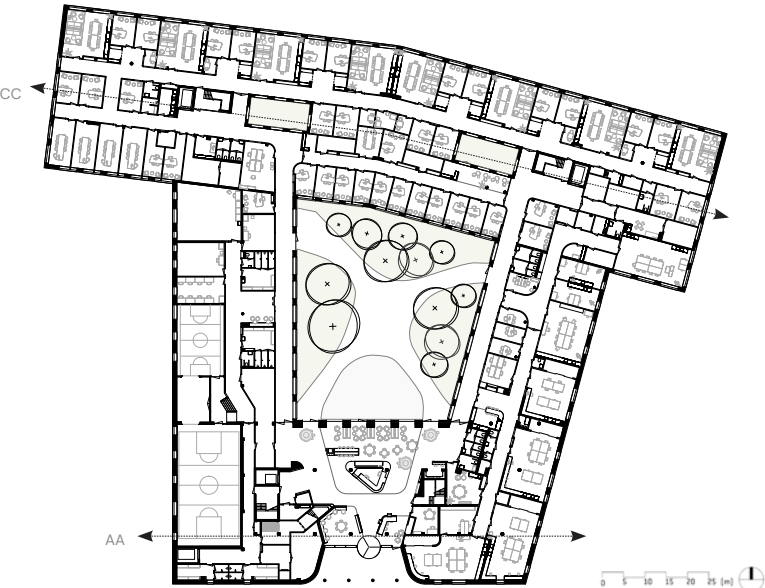
Doorsnede AA

Doorsnede CC

Gevel

Begane grond

Eerste verdieping

Situatie